

Namdal regionråd

Søren R. Thornæs veg 10,
7800 Namsos

Arnøyfjorden, 25.09.2021

Innspill til kystsoneplan for Namdalen og Fosen

Nedenstående innspill til kystsoneplan for Namdalen og Fosen er konsentrert om Kap. 3.2.11 13: Arnøyfjorden i Nærøysund kommune. Innspillet er utarbeidet på vegne av oppsittere og beboere ved Arnøyfjorden, eiere og brukere av fritidsboliger, aktører innen reiseliv- og opplevelsesnæringen, fritidsfiskere såvel som yrkesfiskere og et større antall personer og familier som er aktive brukere av hele området til fritidsformål og ulike aktiviteter.

1. Utdrag av formål med planen

Det overordnede formålet med planen er som angitt innledningsvis:

«Kystsoneplan for Namdalen har som formål å sikre bærekraftig verdiskapning og gi mulighet for fortsatt vekst og utvikling av havbruksnæringa i planområdet».

«Planen skal sikre marin næringssetning og være grunnlag for at regionen fortsatt er en av de **ledende innen marin utvikling, sikre god og forutsigelig forvaltning av sjøområdene i regionen og være dynamisk og fleksibel i forhold til framtidige behov**».

«Vi vil avsette arealer for bærekraftig vekst og næringsutvikling innenfor akvakultur **ved primært legge nye områder for akvakultur til områder med minst mulig konflikt med fiske, ferdsel, natur- og friluftsliv og vill anadrom laksefisk**».

Vi vil innledningsvis få anmerke at en god og forutsigelig forvaltning av sjøområdene for marin næring naturlig vil omfatte en god og forutsigbar forvaltning av fiskeressursene. Og vi synes det er et svært viktig poeng at en søker å unngå konflikt med fiske, ferdsel, natur- og friluftsliv og vill anadrom laksefisk (med flere arter) når det avsettes nye arealer for akvakultur.

2. Innspill til planen fra Midt-Norsk Havbruk

I Kap. 3.2.11 13. Arnøyfjorden fom side 192 tom side 202 fremkommer det at Midt-Norsk Havbruk har kommet med et innspill innen 1. mai 2020 med forslag om ny etablering av akvakultur Arnøyfjorden. Innspillet gjelder matfiskoppdrett av laks.

2.1 Merknader til innspillet fra Midt-Norsk Havbruk

I 2018 ble det behandlet en søknad fra Midt-Norsk Havbruk og Bjørøya Fiskeoppdrett om ny lokalitet i Arnøyfjorden. Det ble søkt om dispensasjon for en lokalitet sør for Stor-Arnøya/Pundsøya, øst for Måøya og nord for Sandværet. Rådmannen i Nærøy innstilte på avslag, men til tross for dette, og i strid med gjeldende arealplan, ble det politisk vedtatt en anbefaling av omsøkte dispensasjonssøknad.

Ifølge fylkesmannen hadde det blitt fremmet flere dispensasjoner fra Nærøy kommune i strid med gjeldende arealplan. I forbindelse med denne saken ble det gjennomført meklings mellom Fylkesmannen i Trøndelag og Nærøy kommune hvor kommunen i meklingsen aksepterte en endring i foreslåtte arealbruk slik at det i dette området ikke skal åpnes for akvakultur.

Fylkesmannen frarådte at det ble gitt dispensasjon for etablering av ny lokalitet i Arnøyfjorden som omsøkt. Dersom kommunen ville gi tillatelse ønsket Fylkesmannen å bli underrettet for å vurdere å påklage vedtaket. Som resultat av denne saksgangen ble søknaden om dispensasjon ikke godkjent.

Det påpekes at denne saken er en viktig del av kunnskapsgrunnlaget som burde vært referert til i forbindelse med utarbeidelse av kystsoneplan. Med utgangspunkt i de saksutredninger som forelå og hvilke momenter som ble vektlagt i behandlingen ville det vært naturlig å avvise foreliggende innspill om ny lokalitet i samme område i forbindelse med utarbeidelsen av kystsoneplanen.

2.2 Behandling av innspillet fra Midt-Norsk Havbruk i planforslaget

De vurderinger som er vektlagt i fremstillingen av saken i kystsoneplanen bygger på et ufullstendig og tildels misvisende kunnskapsgrunnlag. Det refereres enkeltpunkter i planforslaget som er uthevet i kursiv: *«Lokaliteten ligger beskyttet mot sørvest av grunnere områder og øyer. Lokaliteten ligger på ca. 80-90m, og topografiske forhold indikerer god bunnstrøm ved lokaliteten. Det vil bli målt strøm ved evt. søknad».*

Kommentar:

I 2019 søkte Mowi Norway om tillatelse til arealutvidelse for lokaliteten Geitryggen. Dette for å ha større fleksibilitet i driften av dette anlegget. Tillatelse til utvidelse ble gitt. Ved behandling av denne saken ble det fra fylkeskommunen blant annet lagt vekt på at maksimal tillatt biomasse ikke tillates økt. I saksutredningen fra fylkesmannen ble det blant annet vist til strømmålinger for lokaliteten. Resultatene av utførte strømmålinger stemmer ikke overens med det som referes til i forbindelse med denne saken i forslaget til Kystsoneplan. De strømmålingene som er foretatt er utført på hhv. 5 – 10 – 15 – 25 til 30m. Det foreligger ingen data for strømmålinger av bunnstrøm (80-90m) for omsøkt lokalitet og det kan derfor ikke konkluderes med at det er *«...god bunnstrøm».*

«Fiskeri: Tiltaket er ikke i konflikt med fiskeri og/eller med gytefelt registrert av Fiskeridirektoratet. Det forutsettes at Fiskeridirektoratet gir tillatelse jf. akvakulturloven».

«Gytefelt torsk MB (lilla) er basert på Havforskningsinstituttet sine undersøkelser med avdrift av torskeegg og sammenfaller ikke alltid med fiskeridirektoratet sine registreringer (lys grønt)».

Kommentar vedr. fiskeri:

Kysttorsk.

I 2019 kom det iflg. Fiskeridirektoratet et innspill fra Nærøy kommune hvor det ble rapportert inn gytefelt for kysttorsk mellom Hamlandsøya og Hamland. Lokale fiskere og fritidsfiskere som kjenner fjorden godt har over mange år registrert at det er en økende, og tildels tett bestand av kysttorsk i området. Gytefeltet og oppvekstområdet for torskeyngel strekker seg fra Måøya i vest til Valvågen i øst. I flere sammenhenger er kysttorsken omtalt som en truet art og det er gjentatte ganger poengtert at det er viktig å opprettholde gode gyteplasser for kysttorsken.

Andre arter som ikke er nevnt i kystsoneplanen:

Sild: Arnøyfjorden og spesielt indre del er fra gammelt av kjent som en god sildevåg, med periodevis stort innsig av sild både på ettersommeren og på vinteren. Det antas at silda også gyter i området. Området ved Dyrneset rett innenfor Tjuvholmen er en velkjent lokalitet for hekling av sild av fritidsfiskere. Profesjonelle fiskere har hatt gode fangster med låssetting av sild helt innerst i fjorden.

Makrell: Det er også gode forekomster av makrell i fjordbassenget på ettersommeren/tidlig høst.

Sjørret og laks: Det er oppgang av sjørret både i Valelva helt innerst i fjorden og flere bekkedrag både på nord- og sørsiden av Arnøyfjorden, fra Valvågen helt innerst og utover i hele fjordsystemet. Beiteområdet for sjørreten omfatter hele fjordbassenget. Det må også nevnes at små og mellomstor laks beiter inne i fjorden.

Sjøørreten benevnes i flere sammenhenger som en truet art. Den er spesielt sårbar i forbindelse med lakselusproblematikken.

Uer: Det er registrert en viss forekomst av uer i de dypeste partiene av fjordbassenget. Denne bestanden er sårbar og vil ha en lav toleranse dersom utslipp i området skulle øke. Dette pga. at strømforholdene og vannutskiftingen i dypere sjikt av fjorden er svært begrenset. Arnøyfjorden er som det er referert til mange steder en sårbar terskelfjord. Vannutskifting i dypere vannlag skjer kun gjennom 2 smale renner, én på sørsiden av Tviberg – Tvibergsråsa og en enda smalere renne nordsiden, rett nord for Geitryggen-lokaliteten.

Nise:

Det er nise i fjorden og lokalkjente vet at den føder unger i området.

Andre fiskeslag: Utover de fiskeslagene som er nevnt ovenfor kan nevnes at det fiskes både sei, hyse og kveite i Arnøyfjordbassenget.

Rekefelt: Det er registrert et rekefelt i området fra Geitryggen og østover mot omsøkte lokalitet. Området forvaltes med rekestråling av kystfiskere i regionen. I forbindelse med tidligere søknader om oppdrettskonsesjoner og utvidelse av disse (Geitryggen) er det vektlagt at anleggene m/fortøyninger ikke må komme i konflikt med rekestråfelt. I sommer har det vært prøvd med rekeleiner mellom Pundsøya og Bukkholmen og det står reker helt inn dit, selv om hovedforekomsten er mellom Tviberg og østover mot Sandværet.

Fra andre områder langs kysten foreligger det kunnskapsmateriale om at rekefeltene er sårbare og kan bli sterkt påvirket av driften av oppdrettsanlegg. (forspill, ekskrementer, slam) Nærheten til allerede eksisterende anlegg fører til en del konflikt, da avrenning og ekskrementer fra anleggene legger seg ned i de dypeste partiene i fjorden. Det er her at reke-bestanden lever. Fra de dataene en foreløpig har med hensyn til strømforhold så blir strømfrekvensen og vannutskiftingen dårligere jo dypere en kommer inne i fjordbassenget. En terskelfjord må forvaltes som et sårbart økosystem og det må tillates en minst mulig grad av ulike forurensningskilder.

Viktig fugleområde:

I saksutredningen fra Fylkesmannen i forbindelse med konsesjonssøknaden som forelå i 2018 ble det beskrevet at omsøkte lokalitet ligger i et større sammenhengende viltområde av stor verdi for flere sjøfuglarter, bla. horndykker og smålom. Vi som bor i området og bruker fjorden aktivt har også registrert at det hekker flere arter ender på flere lokasjoner. I tillegg er det en bra stamme med skarv, teister og alkefugler. Det er også registrert terne som hekker i de midtre og ytre delene av fjordbassenget.

Friluftsliv og reiseliv.

I planforslaget refereres det til et innspill fra én bedrift som driver reiselivsnæring i området. Vi finner det riktig å informere om at det er flere aktører som driver med reiselivsnæring og har besøkende som er svært aktive brukere av hele området. Dette er aktører som har utleieenheter med tilhørende båt som leies ut til tilreisende gjester i sesongen. I tillegg er det et større antall hytter og fritidsboliger som grenser opp mot Arnøyfjordbassenget. Flere hyttefelt er også under utbygging og det vil være naturlig å påregne en stigende interesse for bruken av området til fritidsaktiviteter. For oss som bor her og selv bruker hele området aktivt, registreres det at de siste årene har vært en sterk økning i småbåttrafikken og bruken av øyene i hele området. Arnøyfjorden er et unikt område med sterke naturkvaliteter som etter vår oppfatning må skjermes for konflikt med andre eventuelle brukerinteresser.

Vi konkluderer med at omsøkt lokalitet har en særdeles ugunstig beliggenhet i forhold til allmenhetens bruk av området og vil komme i sterk konflikt med småbåttrafikk og utfart, fritidsfiske, padling og andre tilbud som driftes av næringsaktører i området.

Momenter som sterkt må vektlegges i en samlet vurdering av hvilken planstatus Arnøyfjorden skal ha i fremtiden.

Det er pr. i dag 2 oppdrettskonsesjoner i Arnøyfjorden. En lokalitet rett øst for Tviberg - Geitryggen og en lokalitet ved Ramstadholmen. Begge konsesjonene er av eldre dato. Pr. i dag innehas begge konsesjonene av Mowi Norway.

Med bakgrunn i tidligere saker når det gjelder oppdrettsvirksomhet i Arnøyfjorden foreligger det et betydelig dokumentasjons- og utredningsgrunnlag som er entydige i konklusjonene på at det ikke skal tillates ytterligere oppdrettsvirksomhet i Arnøyfjorden. Vi er svært betenkt på at dette kunnskapsgrunnlaget ikke i større grad har blitt referert til i forbindelse med fremstilling av søknaden fra Midt-Norsk Havbruk om ny etablering i samme område som har fått et entydig avslag tidligere.

På bakgrunn av tidligere sakshåndtering burde denne søknaden vært sendt i retur og ikke tatt inn et forslag til Kystsoneplan. Dette svekker tilliten til troverdigheten og objektiviteten i planforslaget.

ROS-analysen er ikke utfyllende og bygger på for svakt kunnskapsgrunnlag.

Vårt forslag er at omsøkt innspill til ny lokalitet i Arnøyfjorden fra Midt-Norsk Havbruk tas ut av planen. I behandlingen av Arnøyfjorden som et viktig planområde i Kystsoneplanen bør en derimot legge følgende føringer:

- Arnøyfjorden gis en sterk status som FFFN-område.
- Det skal ikke tillates nye konsesjoner med lokaliteter for ny oppdrettsvirksomhet i Arnøyfjorden.
- Eventuelle nye søknader om dispensasjoner fra gjeldende arealplaner som kommer inn skal avvises.
- Det skal ikke tillates ytterligere utvidelser av eksisterende 2 konsesjoner i Arnøyfjordområdet
- Yttergrensen for vernet område i Arnøyfjorden settes til sør for Abelvær/Tviberg/Storøya og fortsetter nordover hvor Småværet inkluderes og videre nord til Oterholmen rett vest for Kvassneset. Hele Arnøyfjordbassenget med tilgrensende øyer og holmer skal vernes mot nye, framtidige oppdrettskonsesjoner og utvidelse av eksisterende.

På vegne av oppsittere, grunneiere, beboere og næringsdrivende i Arnøyfjorden

Med vennlig hilsen

Joar Hamlandsø
eier av gnr. 30 bnr 18
Hamlandsøya

Per Arne Sørli
eier av gnr. 27 bnr. 65
Strandval Vestre

Einar Johansen
Fritidsfisker fra Arnøya

Knut Lænn
Bonde/fritidsfisker
Varøya

Jan Valan
Grunneier
Grenser til sjøarealet
i Arnøyfjorden

Christian Haugerøy
Explore Ytre Namdal
Naturopplevelser

Ståle Rønningen
Yrkesfisker
Varøystranda

Petter Stevik
Storeval
Utleievirksomhet
v/Valvågen

Ole Jørgen Stavang
Grunneier
v/Arnøyfjorden

Kjell Bjørnar Holand
Grunneier v/Valvågen

Rune Wahl
Grunneier v/Valvågen